

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р **Бистра Константинова Василева** – професор в **Икономически университет-Варна**

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

във Висшето училище по застраховане и финанси

по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика (Маркетинг и дигитален бизнес)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 30 от 15.04.2022г. и в интернет-страницата на Висшето училище по застраховане и финанси, като кандидат участва д-р Михаела Методиева Михайлова от Висше училище по застраховане и финанси.

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № 170 от 25.07.2022г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във ВУЗФ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Маркетинг и дигитален бизнес).

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат:
д-р Михаела Методиева Михайлова от Висше училище по застраховане и финанси.

Представеният от д-р Михаела Методиева Михайлова комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ и включва следните документи:

- Молба за допускане до участие в обявения конкурс;
- Автобиография по европейски формат;
- Препоръка от д-р Сабрина Калинкова
- Копие на дипломата за притежаваната образователна и научна степен „доктор“;
- Монографичен труд с резюме;
- Списък на публикациите след защита на докторската дисертация;
- Резюмета на български и английски език на публикациите след защита на докторската дисертация;
- Медицинско свидетелство;
- Свидетелство за съдимост;
- Удостоверение за изисквания се стаж по чл. 20, т. 2;

- Доказателства за участие в научни проекти и други изследователски задачи;
- Справка за изпълнението на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“;
- Справка за оригиналните научни приноси в трудовете и за цитиранията;
- Формуляр за съгласие за обработка на личните данни във връзка с участието в конкурса.

Кандидатът д-р Михаела Методиева Михайлова е приложила общо 15 научни труда, включващи 1 монография, 1 книга публикувана на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“, 7 статии и 6 доклада. Няма представени учебници и учебни пособия и научноизследователски разработки.

Приемат се за рецензиране 15 научни труда, които са извън дисертацията и се отчитат при крайната оценка. Разпределението на научните трудове по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е както следва: 12 публикации в България, от които 1 монография, 1 книга, 6 статии и 4 доклада; 3 публикации в чужбина, от които 1 статия и 2 доклада.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Въз основа на приложената професионална автобиография от кандидата насочвам вниманието на научното жури и на научната общност към следните факти от нейната кариера и академичен опит, които служат като основание за нейното допускане до конкурса, а именно:

- През периода 2002-2007 година кандидатът завършва средното си образование в 9 ФЕГ "Алфонс дьо Ламартин", хуманитарен профил с интензивно изучаване на френски език, литература и история;
- През периода 2007-2011 година успешно завършва ОКС „Бакалавър“ в УНСС;
- Кандидатът се обучава в ОКС “Магистър”, специалност „Маркетинг“ в УНСС в периода 2011-2013 година и се дипломира успешно;
- В периода 2015-2019 година се обучава в докторска степен по Маркетинг в УНСС и успешно защитава дисертационен труд на тема „Пазарна ориентация на компаниите прилагачи директен маркетинг в България“;
- Работи като хоноруван преподавател в УНСС в периода 2014-2017 година и във ВУЗФ от 2020 година до момента;
- През 2019 година работи като бизнес анализатор в „Тинкин“ АД, а от м.септември 2021 година до момента – като мениджър проекти „Дигитализация“ в ЗЕАД „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“ ЕАД.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

По отношение на учебно-педагогическа дейност на кандидата могат да се изведат следните основни акценти:

В периода 2014-2017 година, когато е работила като хоноруван асистент в УНСС, д-р Михаела Методиева Михайлова е била ангажирана с организирането и провеждането на семинарни занятия на български и английски език по дисциплини като „Продуктова политика“, „Основи на маркетинга“, „Управление на продажбите“. От 2020 година кандидатът работи като хоноруван преподавател във ВУЗФ като организира и провежда лекции и семинарни занятия на български и английски език по дисциплините „Академично писане и работа с информационни източници“, „Въведение в бизнес дигитализацията“, „Дигитален маркетинг и комуникации“. За преподаваните дисциплини тя разработва и актуализира учебни материали за дигитално и присъствено обучение.

Д-р Михаела Методиева Михайлова няма публикувани учебници и учебни пособия, но целенасочената ѝ публикационна дейност в областта на дигиталния и директния маркетинг е добра основа за бъдеща работа в посока на разработването и публикуването на учебни материали.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Д-р Михаела Методиева Михайлова участва в конкурса с 15 научни труда, от които 1 монография, 1 книга публикувана на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“, 7 статии и 6 доклада с общ обем от 393 страници. Всички представени научни трудове са самостоятелни. Структурен количествен обзор на публикациите, представени за рецензиране от кандидата е отразен в Таблица 1.

Таблица 1

Количествено систематизиране на публикационната дейност на д-р Михаела Методиева Михайлова

Видове по групи публикации	Самостоятелни		В съавторство		Общо	
	Брой	Обем в страници	Брой	Обем в страници	Брой	Обем в страници
1. Монографии	1	125	-	-	1	125
2. Научни статии, в т.ч.	7	47	-	-	7	47
- в български издания	6	42	-	-	6	42
- в чуждестранни издания	1	5	-	-	1	5
3. Научни доклади, в т.ч.	6	36	-	-	6	36
- в български издания	4	26	-	-	4	26
- в чуждестранни издания	2	10	-	-	2	10

4. Други публикации	1	185	-	-	1	185
Общо	15	393	-	-	15	393

Забележка: Кандидатът не е представил информация за броя на страниците за всяка публикация. Броят на страниците в таблицата не е коригиран спрямо стандартния размер на страницата от 30 реда x 60 символа (1800 символа).

От представените публикации шест са написани на английски език и включват 4 статии и 2 доклада с общ обем от 28 страници.

Кандидатът не е представил статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

Публикациите на д-р Михаела Михайлова в тематично отношение са фокусирани основно върху (1) директния маркетинг (с акцент върху проучвания на фирмите за директен маркетинг), (2) дигиталния маркетинг (с акцент върху уебсайтовете като маркетингов инструмент и ключов фактор в процеса на дигитализация) и (3) пазарната ориентация на фирмите (с обект на изследване фирмите, прилагащи директен маркетинг).

Основен интерес предизвиква самостоятелното монографично изследване (Михайлова, М. (2022) Реалности и предизвикателства пред уебсайтовете в България. Издателство на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов”, София). В тази разработка е направен опит за изследване и анализ на уебсайтовете на българските компании като външно проявление на дигитализацията в Интернет и като ключов компонент на онлайн присъствието и фирмената идентичност. Изведени са два критични индикатора за качеството на уебсайтовете – интерактивност и използваемост, които кандидатът изследва и анализира и в други свои научни трудове (статии и доклади). Проведените паралелни емпирични изследвания сред български фирми и потребители дават възможност за идентифициране на пресечните точки между очакванията на потребителите и реалното уеб представяне на фирмите. Друга публикация, която изрично трябва да бъде отбелязана е книгата на кандидата, която е написана на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ (Михайлова, М. (2020) Директен маркетинг и пазарна ориентация при фирмите в България. Издателство на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов”, София). Фокусът на това изследване е върху пазарната ориентация на фирмите, които прилагат директен маркетинг. Въз основа на анализа на данните и проверката на пет изследователски хипотези са направени изводи и препоръки към фирмите, прилагащи директен маркетинг в контекста на концепцията за пазарната ориентация.

След обстойното ми запознаване с предложените публикации от кандидата за участие в конкурса, мога да заявя, че националните изисквания съгласно Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България са изпълнени (Таблица 2).

Фактическо изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по групи показатели, Област 3. Социални, стопански и правни науки, брой точки съгласно Приложение към чл. 1, ал. 1 от ППЗРАС

Група от показатели	Номер на показателите	Минимални национални изисквания (точки за доцент)	Фактическо изпълнение	Съответствие
А	Показател №1 (ОНС „Доктор“)	50	50	Да
В	Показател №3 (Хабилитационен труд)	100	100	Да
Г	Сума от показателите от №4 до №10	200	205	Да
Д	Сума от показателите от №11 до №13	50	80	Да
Е	Сума от показателите от №14 до №21	-	-	-

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Въз основа на представените за участие в конкурса научни трудове от д-р Михаела Михайлова и изведените от нея приноси към всяка от публикациите, мога да направя следните констатации:

- Кандидатът не е категоризирал представените приноси като научни, научно-приложни или приложни.
- Някои от изследванията, анализите и препоръките, които са представени като приноси към монографичните трудове биха могли да се определят в някаква степен като приложни, но съществена част от тях, особено тези, посочени към докладите и статиите не приемам за приноси от гл.г. на тяхната значимост за теорията и практиката.
- Някои от приносните моменти в научните трудове (извън основните монографии) на кандидатката, свързани с конкурса, могат да се класифицират като приложни по отношение на обекта на изследване.

Приносните моменти в монографичните трудове (публикации с номера 1 и 2 според документа „Списък на приносите“) класифицирам като научно-приложни и приложни в релацията „дигитализация – директен маркетинг – пазарна ориентация – иновации“ и систематизирам в следния порядък:

- Идентифициране на ключови качествени индикатори на уебсайтовете като дигитален маркетингов инструмент – интерактивност и използваемост.
- Разработване и апробиране на инструментариум за оценка на равнището и подходите на прилагане на директен маркетинг от фирмите, включително от позициите на концепцията за пазарна ориентация.
- Разработване и апробиране на инструментариум за комплексен анализ в отношението фирма – потребител на уебсайтовете на българските фирми.
- Извеждане и валидиране на взаимовръзките „равнище на пазарна ориентация – степен на прилагане на директен маркетинг“ и „постигнати резултати – степен на прилагане на директен маркетинг и равнище на пазарна ориентация“.
- Систематизиране на познание и идентифициране на насоки за неговото прилагане в областта на директния и дигиталния маркетинг, включително в контекста на пандемията от COVID-19.

Приносните моменти в научните трудове (извън основните монографии) класифицирам като приложни и систематизирам в следния порядък:

- Разработване и апробиране на инструментариум за анализ на равнището на пазарна ориентация на фирмите, които прилагат директен маркетинг в България (публикации с номера 3, 4, 12 и 13).
- Идентифициране на ефектите на пандемията от COVID-19 върху маркетинговите дейности на фирмите (публикации с номера 5, 6, 10 и 14).
- Извеждане на иновативни подходи в дигиталния и директния маркетинг за постигане на устойчиво конкурентно предимство (публикации с номера 7, 8 и 9).

Кандидатът е посочил общо 12 цитирания, от които 4 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране. От тези 4 цитирания, 3 са в една монография (по едно цитиране на 3 различни публикации на кандидата). Една от цитираните публикации е цитирана от друг автор в самостоятелна монография. Останалите 8 цитирания са на 3 публикации на д-р Михаела Михайлова в нереферирани списания с научно рецензиране. Две от тези цитирания са от чуждестранни автори.

Внедрителска дейност

Кандидатът не е представил доказателства за внедрителска дейност като авторски свидетелства, патенти, и др.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Всички представени публикации от кандидата са самостоятелно разработени, включително и проведените емпирични изследвания.

5. Критични забележки и препоръки

Направените констатации по отношение на представянето на кандидата в учебно-преподавателската и научно-изследователската области са основа за формулиране на следните препоръки:

- Да се засили творческата активност на д-р Михаела Методиева Михайлова в теоретико-методологичната област на научно-изследователската ѝ работа, което ще създаде стабилна основа за публикуване на статии и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, каквито не са представени към момента.
- Кандидатът да формира или да се включи в изследователски групи и колективи, както и да потърси форми на коопериране с партньори от бизнеса в своята изследователска област, което ще генерира синергичен ефект в научното ѝ развитие и кариерно израстване.
- Да се активизира работата по разработване и публикуване на учебници и учебни пособия, още повече, че в изследователската област на кандидата съществуват множество актуални проблемни зони и творчески ниши с голям научно-изследователски потенциал.
- Кандидатът да засили своята работа по научно-изследователски и приложни проекти, включително в международен мащаб.

6. Лични впечатления

Не познавам лично д-р Михаела Методиева Михайлова и нямам лични впечатления за нейни изяви извън конкурса.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обзорът на публикациите, фактите от приложените справки, както и впечатленията от приложените публикации на д-р Михаела Методиева Михайлова дават основание да подчертая постигнатите от нея резултати в учебно-преподавателската и научно-изследователската сфера, а именно:

- Осем години опит в учебно-преподавателската дейност и по-конкретно в областта на конкурса.
- Публикувани два самостоятелни монографични труда в областта на дигиталния и директния маркетинг.
- Тринадесет публикувани самостоятелни статии и доклади.

Документите и материалите, представени от д-р Михаела Методиева Михайлова отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ВУЗФ.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „Доктор“. В работите на кандидата има оригинални приложни приноси, като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от български и международни академични издателства. Научните разработки на кандидата са практически ориентирани към бизнеса и по-конкретно към фирмите, прилагащи директен маркетинг.

Постигнатите от д-р Михаела Методиева Михайлова резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на Правилника на ВУЗФ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на д-р Михаела Методиева Михайлова на академичната длъжност „Доцент“ във ВУЗФ по професионално направление 3.8. Икономика (Маркетинг и дигитален бизнес).

23.08.2022 г.

Рецензент:

Проф.д-р Бистра Василева